

LET THEM GUESS?

Autoethnography and Queer Feelings

LO JILKÉN

Keywords

Autoethnography, queer methodology, queer, emotion work, affective atmospheres, feelings

Summary

Feminist and queer scholars have acknowledged ethnographic endeavors as an intimate, bodily and emotional venture for decades. This article proposes autoethnography as an affective and queer methodological style which highlights emotions as assets that can guide empirical production. The text argues that a queer and affective practice of autoethnography combines self-reflection and affective elements as analytical and navigational tools. By focusing on the researcher's emotions, this methodological approach showcases the porous framework of 'the field' and challenges the idea of ethnographic fieldwork as happening in a geographically, culturally and temporally fixed place. This way of doing autoethnography is suggested to unpack ethnographic concerns such as: underlining the relationship between researcher and empirics; drawing attention to emotion regulation processes; attending to affective atmospheres; identifying significant components for further study; and shattering temporal, spatial and cultural frameworks for conceptualizing the empirical field.

Original article; received: 01/07/2023; accepted: 24/11/2025.

Corresponding author email: lo.jilken@sbs.su.se

Copyright: © 2025 The author(s). This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and to remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially, provided the original work is properly cited and states its license.

Citation: *Tidskrift för genusvetenskap* 45 (2-3): 27–47

<http://dx.doi.org/10.55870/tgv.v45i2-3.14848>

Skeva forskare navigerar friktionen mellan sig och sin cis-heteronormativa miljö. Vad innebär de obekvämligheter som uppstår för etnografiskt utforskande? Via självvetnografi utforskar Lo Jilkén skeva och känslomässiga metoder och landar i att skavande känslor kan användas som navigationsinstrument, synliggöra emotionellt arbete och vidga spatiala och temporala ramar för det så kallade 'fältet'.

LÅT DEM UNDRÄ?

Självvetnografi, skevhet och skavande känslor

LO JILKÉN

I ett avskavt lunchrum för en vårdenhet i Mellansverige sitter jag och knattrar febrilt ner anteckningar för pågående utbildning. Jag omgärdas av formlösa bussaronger, uppsatta hår och frukostmackor som väntar till fikapausen. Det dubbla tjoget deltagare sitter utplacerade vid träbord, någon har anteckningsblocket framme. Fokus riktas mot den inhyrda instruktören som håller monolog om olika hbtqi-begrepp. Liksom resten av deltagarna följer jag utbildarens utläggningar noggrant men till skillnad från dem kämpar mina gellackprydda fingrar att hänga med i presentationen. Jag skriver:

B-E-G-R-E-P-P-E-T / Q-U-E-E-R / H-A-N-D-L-A-R / O-M /
A-K-T-I-V-I-S-M / P-O-L-I-T-I-K / O-F-T-A / K-O-P-P-L-A-T /
T-I-L-L / S-E-X-U-A-L-I-T-E-T

Vanligtvis sitter jag längst fram, närmast utbildaren, denna dag har jag i stället tagit plats långt bak. Detta för att jag vill ta in fler sidor än enbart presentationen, observera hur klassen tar till sig föreläsningen, likväl är det utbildarens ord som tecknas ner.

S-E-X-U-A-L-Y / S-E-X-U-A-L-I-T-E-T / H-A-R / M-E-D / M-E-R / Ä-N /
S-E-X / A-T-T / G-Ö-R-A

Naglarna i violett förlänger händerna, tvingar dem till krökt position över tangentbordet. Ibland slinter jag – ingen tid för korrigering. Allt jag hör omvandlas till Times New Roman. Varje bokstav tonsätts med klick. Klick-klick-klick, tipp-tapp-tipp. Tunga regndroppar, tillsammans bildar de en störtskur av smatter.

V-I / P-R-A-T-A-R / S-E-X / P-Å / J-O-B-B-E-T / V-I / V-E-T /
V-I-L-K-A / S-O-M / V-I-L-L / G-I-F-T-A / S-I-G / V-I-L-K-A /
S-O-M / S-K-I-L-J-T / S-I-G

Orden porlar in via öronen och ut genom fingrarna. Hypnotiskt fokuseras utbildarens röst – utan att höra innebörden av vad som sägs. Resten av rummet är grumligt. Disen tätnar i regnet. Det är bara jag, rösten och porlet.

V-I-L-K-A / S-O-M / S-K-A-F-F-A-R / B-A-R-N / V-A-R-F-Ö-R /
V-E-T / V-I / D-E-T / J-O / F-Ö-R / A-T-T / V-I

”Ursäkta?” Kommer väsandets från sidan. Tittar upp från ovädret.

”Jag kan verkligen inte koncentrera mig av ditt skrivande.” Ilkska ovalformade glasögon blixtrar. Jag blinkar till.

”Okej.” De ovala håller fast blicken. Jag blinkar igen. Påkommen. Slagen på fingrarna. Hypnosen abrupt avbruten. Inser nederlaget. Längst bak är jag inte, som vid tidigare tillfällen, en anonym forskarperson sammansmält med utbildarens PowerPoint och närvaro. Längst bak är jag en högljutt knattrande person, en plugghäst med ambitionen att föreviga varenda ord läraren yttrar, en roll som stör. Funktionen som störningsmoment pekar ut min särställda position. Jag är inte som de andra deltagarna, inte en naturlig del av sammanhanget. Jag smyger ner skärmen, millimeter för millimeter, den mörknar, stängs igen. En sista ljudlig droppe innan jag utvisar mig själv från den bakre raden.

Den utspelade scenen får mig i skrivande stund att huttra till skamset. Varför? För att den visar upp delar av etnografiskt arbete som jag kopplar till misslyckande. I denna text diskuterar jag skavande känslor inom självvetnografi

– jobbiga känslor som infunnit sig när jag snubblar fram, klantar till det eller misslyckas smälta in i min empiriska miljö. En central aspekt av obekvämlighetskänslorna är min position som skev, eller queer, forskare (Lönn 2022). En position som förstärks i och med denna forskningskontext där jag följt så kallade hbtqi-certifieringar – normkritiska utbildningspaket för ökad kunskap om hbtqi- och arbetsmiljöfrågor. Innan observationstillfällena läste jag etnografiska metodkapitel om problematiken med kroppars olika förutsättning att smälta in. Hur mansforskare med sina omarkerade manskläder har det lättare (Czarniawska 2014: 54), om forskares oundvikliga synlighet (Brewis 2005), om maktobalansen mellan forskare och forskningsobjekt (Behar 1990), om normativa kroppars metodologiska kapital (Gallagher 2000) och hur icke-normativa forskningskroppar skapar friktion (Lundström 2010). I takt med läsningen väcktes en oro i mig – en oro inför deltagarnas funderingar kring min konststillhörighet och/eller sexuella preferenser. ”Är den där forskaren längst bak ’queer?’”, ”Kanske icke-binär?”, ”Undra om Lo identifierar sig som transperson eller transvestit?”, ”Är han/hon/hen/den/det exempel på en cisman med feminin framtoning?”. Oron klingade bekant med erfarenheter från mitt liv – erfarenheter av skevhet och att inte passa in. När jag under ett seminarium dryftade mina bryderier fick jag rådet att ”inte bry mig om hur deltagarna uppfattar dig och din konststillhörighet. Om de skulle fundera över det – låt dem undra.” Kort sagt, jag skulle strunta i deras undran, slå bort min oro och fokusera på annat.

I denna text går jag i motsatt riktning till detta råd. Jag väljer att gräva djupare i deltagarnas ”undran” om mig och mina känslor inför denna. Istället för att ruska av obehaget att bli andrafierad zoomar jag in såret. Jag har kommit att förstå detta som en öppning, ett sätt att bestämma kurs i empirin utifrån skavande känslor. Det innebär att låta mig vara sårbar under forskningsprocessen och att våga följa den sårbarheten. Jag kommer diskutera obehagskänslor som ger riktning i fumlandet, hur känsloreglering synliggör forskarrollen och känslornas potential att luckra upp etnografins tidliga, kulturella och geografiska ramar. Jag visar även på hur affektiva atmosfärer synliggör känslostrukturer kopplat till frågor gällande kön och sexualitet, hur känslor används som kontrollmekanism och hur normer framträder när stämningen skaver.

Självetnografi som skev metod

All etnografi innehåller självreflekterande och känslomässiga dimensioner (Stodulka med flera 2019). Frågan är till vilken grad och hur explicit. Självetnografi är ett reflexivt undersökande av både forskare och forsknings-

kontexten. Jag använder självvetnografi synonymt med autoetnografi men föredrar begreppet 'självvetnografi' då det enligt mig intuitivt pekar på hur forskarsjälvvet sätts under lupp. Vissa forskare särskiljer begreppen utifrån empirisk kontext (se Alvesson och Skoldberg 2008: 185) men eftersom jag vill vidga gränserna för vad som räknas som empiriskt fält gör jag inte denna åtskillnad. Självvetnografi passar bland annat för att utforska vardagsfarenheter, meningsskapande förlopp, forskningsprocesser och tabubelagda ämnen (McDonald 2016: 397). Angreppssättet manar forskare att engagera sig kroppsligt (Ericsson och Kostera 2020), gestalta sin situation (Käll Folkmarson och Törnqvist 2022) och närma sig kreativa former av skrivande (Bylund med flera 2021). Metoden anklagas ibland för navelskåderi – att den fastnar i reflektioner kring forskarens privata person. Därför är det viktigt att betona metodens fokus på kulturella företeelser och fenomen snarare än exhibitivistiska ambitioner (Thanem och Knights 2019: 55). Tanken är att "forskarens personliga berättelse och erfarenheter används som empiriskt underlag med det uttalade syftet att utforska, beskriva och analysera kulturella fenomen och praktiker från ett inifrånperspektiv" (Bylund med flera 2021: 1). Genom detta väver metoden samman det personliga med det kulturella, sociala och politiska (Sundén 2010).

Den empiriska kontexten jag besökt – och försöker säga någonting om – är olika arbetsplatser med pågående hbtqi-certifieringar. Certifieringarna genomfördes under en halvårsperiod med grupper på cirka 25 anställda och innehöll föreläsningmoment, interaktiva workshops samt webbutbildningar. Vintern 2022 fick jag okej från tre verksamheter inom vårdsektorn att följa deras certifieringsresa. Verksamheterna gick med på att jag skulle delta som antecknande åhörare. Jag närvarade bland annat under utbildningsdagar som utfördes på arbetsplatserna, vilka jag kommer bjuda utdrag från i denna text. Deltagarna gav som grupp sitt samtycke till min närvaro och de var informerade om mig och min forskning innan besöken. För att skydda dem fördes enbart anteckningar (ingen ljudupptagning eller fotografering), inga personuppgifter noterades, namn har strukits i transkriberingen och citat har bearbetats av mig för att minska risken att deltagarna ska kunna identifieras.

I traditionella etnografier antas etnografen bege sig till en avlägsen främmande kultur, bosätta sig där och samla information för att sedan återvända till det trygga och igenkännliga. Etnografen förstås som separerad från platsen där det empiriska materialet samlas in via geografiskt och kulturellt avstånd (Rooke 2010: 29-30). Dessa utgångspunkter skvallrar om etnografins koloniala historik och strävan efter att fastslå kategorier och uppdelningar mellan den vita, västerländska och upplysta civilisationen och dess Andra (Bejarano

med flera 2019). I motsats till denna logik handlar självvetnografiskt arbete om att ifrågasätta föreställningen om ett avstånd mellan forskaren och det som undersöks. Tidigare perioder och platser i forskarens liv smälter samman med empiriproduktionen inte minst om studien utförs på nära kulturellt och/eller geografiskt håll. På så sätt vägrar metoden att följa i spåren av den traditionella etnografins logiker och lierar sig istället med skeva metodtraditioner. Holman Jones och Adams förklarar:

[A] queer approach to autoethnography is one which recognizes that bodies are immersed in, and fixed by, texts, but also recognizes these bodies as doing, speaking and understanding beings, forthrightly incomplete, unknown, fragmented and conflicting. (Holman Jones och Adams 2010: 211)

Skeva metoder ifrågasätter, engagerar och förkroppsligar världen genom att lyfta en förståelse av identiteters performativa, fragmenterade och konfliktfyllda tillstånd (Holman Jones och Adams 2010; Lönn 2022). Skevhet ska här förstås som analytiskt begrepp i queerteoretisk bemärkelse. Därtill innefattar 'skevhet' också queera identitetspositioner, det vill säga alla som bryter mot normer med avseende på olika intersektionella maktstrukturer. Slutligen omfattar 'skev' även sin vardagliga användning, alltså som något krokigt, snett eller felvridet (Jakobsson 2020). Maria Lönn (2022) skriver:

Den skeva forskaren kommer i många former: kanske sätter forskaren besvärliga och oformliga kroppar i centrum för sin forskningsfråga, kanske har forskaren egna erfarenheter av klass-, kropps- eller sexualitetsmässig obekvämlighet med och i världen och låter dessa fungera som en metodologisk utgångspunkt. (156)

Denna text tar sin utgångspunkt i det sistnämnda. Jag vill visa hur självvetnografi som skev metod framhäver intersubjektiva och flytande dimensioner av den sociala världen (McDonald 2013; Holman Jones och Adams 2010). Jag gör detta bland annat genom att ifrågasätta tidsliga och rumsliga fixeringar i förståelser av empiriproduktionen. Låt mig illustrera med ett exempel:

Det är vinter, nagellacket har prickar i varierande kalla färger. Arbetsplatsen vänjer sig vid närvaron av den långnaglade forskarpersonens visiter. Verksamheten har hittills avverkat två av sex utbildningsdagar i sin hbtq-certifieringsprocess. Efter första timmen släpps deltagarna för att sträcka på benen, se över koffeinabstinensen och bruka lokalens faciliteter. Jag hamnar i kön till kaffeautomaten, trummandes på en alldaglig kopp, när deltagaren framför berömmar mina naglar.

”Så fina.”

”Tack.” Hasplar jag fram, överrumplad av kontaktsökandet.

”Själv kan jag inte med sånna långa. Hade ju velat.” Hon kastar ett besviket ögonkast ner på sina nedbitna. Mungiporna drar uppåt för en sekund sedan är kaffekoppen fylld och hon snabbar tillbaka mot sin sittplats.

Uppmärksammas, uppmuntras, exponeras. En oskyldig komplimang och samtidigt en påminnelse om registreringen av mitt kroppsliga uttryck. Jag har varit med om många liknande utbyten. Främmande (främst) kvinnor smickrar mig för mina utsmyckningar kanske för att bryta isen eller bara för att ge ren uppmuntran. Små vardagsupplevelser som får mig att reflektera kring min synlighet. Ibland blir jag glad, värre dagar kan obekvämlighetskänslor smyga sig på. Om det är karaktären på mötet eller mitt dagliga tillstånd som avgör är svårt att veta. Offentliga rum bjuder mer eller mindre alltid in till reflektion kring hur min skevhet landar. I min vardag hör jag hur det viskas: ”Det var det sjukaste jag sett”, ”Du kan för fan inte ha på dig det där!” Vuxna män himlar med ögonen, tonåringar skrattar och pekar, äldre damer nickar och ler, tummen upp på tunnelbanan. ‘Likes’ och ‘dislikes’. Andra dagar passerar jag maskulinitetens nålsöga och belönas med osynlighet. Reaktionerna handlar inte om estetiskt tycke och smak. Kroppen fungerar som en spelpjäsa i ett kroppspolitiskt strategispel (Nordmarken 2014: 42) där jag bryter mot reglerna. Tillropen, ögonakrobatiken, skratten och tummarna fungerar likt pekpinningar som säger: glöm inte spelreglerna!

Komplimangen från deltagaren får betydelse här för jag låter den smälta samman med tidigare erfarenheter ‘utanför’ forskningskontexten. Notera hur mina målade naglar återkommer som katalysator för skevhetskänslor under observationerna. Jag ‘kommer ut’ via gellack. Etnografier innebär ständigt pågående komma-ut-processer (McDonald 2016). Vi behöver komma ut och avslöja oss som forskare, komma ut med vår kunskapssyn, ibland komma ut med politiska åskådningar, intentioner eller andra strävanden. Sådana utgångspunkter formar etnografiska möjligheter – likaså vår kroppslighet. Kroppsliga förutsättningar kommer sällan med valmöjligheten att komma ut eller inte. Därutöver bygger de ofta på normativa antaganden gällande exempelvis kön, ras och sexualitet (Adjepong 2019: 28). Om du bryter mot något av normens antaganden blir du extra synlig. Detta gäller i samtliga rum, vardagliga som etnografiska. Utifrån denna utgångspunkt vill jag undersöka hur synligheten känns. Att bryta mot normer är en kroppslig sensation. Genom att uppmärksamma sådana

sensationer blir känslorna som ett slags navigationsinstrument i empiriproduktionen. Obehagskänslor hjälper mig att navigera mot var, när och hur skevhet skapas och känns.

(Des)orienterande känslor

Jag inspireras av Silvia Gherardi (2019) som uppmanar till att använda känslor mer aktivt i etnografier. I hennes affektiva etnografi (*affective ethnography*) betonas forskarens roll som del-av-datan och vikten av att erkänna etnografins mångfacetterade element (texter, aktörer, materialiteter, språk och agendor) som ett intrasslat sammelsurium. Affekt syftar till kroppars förmåga att känna, påverka och påverkas. Det är en kommunikativ förmåga som har att göra med en sensibilitet för såväl inre som yttre världar (Wetherell 2012: 13). Gherardi menar att aktivt arbete med känslor uppvärderar kroppslig och estetisk kunskap som annars lätt skuffas undan (Gherardi 2019: 777-778). Det är på detta sätt som jag förstår känslor som navigerande – som en grund för sensibelt och estetiskt vetande (Katila med flera 2020). Forskare kan välja hur aktivt vi låter oss ledas av kroppsliga ingivelser under etnografiskt arbete. Vi kan följa vårt hjärta och det som känns rätt (Thajib 2022: 539), vi kan också uppmärksamma disharmonier och att våga vägledas av skavet, desorienteringen, det som känns fel.

Enligt filosofen Sara Ahmed är känslor något som görs och blir till i handlingar snarare än något som finns inneboende i människor (Ahmed 2014). Hon menar att känslor uppstår i själva beröringsytorna – där vi möter inre såväl som yttre värld (Ahmed 2014: 6-7). Upplevelsen av beröringsytorna formar hur vi möter världen i kommande situationer. På så sätt är känslor relationella och påverkar vår orientering och vad vi kommer i kontakt med (Brännström Öhman med flera 2011: 14). Känslor har ett klibbigt (*sticky*) attribut (Ahmed 2014: 16). Likartade känsloupplevelser upprepas så att affektiva värden tar form – klibbar fast vid särskilda objekt/kroppar. Vissa känslor tenderar att klibba mer vid somliga kroppar och mindre vid andra (Ahmed 2014: 195). Detta sker både individuellt som samhälleligt/kulturellt. Se exempelvis hur komplimangen angående mina naglar klibbas ihop med tidigare interaktioner när mitt kroppsuttryck kommenterats. Min känslomässiga respons kompliceras just på grund av skavande upplevelser av att bryta med samhälleliga/kulturella spelregler för begripliga och eftersträvsvärda könsuttryck.

Ahmed visar att känslor orienterar oss utifrån hur våra konturer framträder i olika rum och sammanhang. Att vara bekväm är att vara nöjd och tillfreds. Saker och ting fungerar utan ansträngning, en märker knappt gränsen för var ens egen kropp börjar och slutar. Att känna bekvämlighet innebär en total och ohindrad sammansmältning med kringliggande miljö (Ahmed 2014: 47).

Motsatsen, att känna sig obekväm, är att vara desorienterad. Desorientering avslöjar hur maktrelationer ordnar utrymmen efter särskilda kroppar (Adjepong 2019: 28). Kroppsliga regelbrott uppåddar känslor, strukturer, kännbara ytor – hos normbrytare och omgivningen. När kroppen upplevs malplacerad blir subjektet självmedvetet och det skapas distans mellan jaget och kringliggande miljö (Ahmed 2014: 148). Ahmed beskriver detta som att stöta in i en tegelvägg, att möta en barriär av motstånd (2012: 175). För att hantera och manövrera förhållandet till omgivningens blick utför normbrytare en typ av känsloreglerande arbete i sin vardag. Etnografiska forskare, som vill belysa hur sociala kategorier skapas (Skeggs 1994: 48), kan dra nytta av sådana skavande känslor. För skeva forskare som gör etnografiskt arbete finns det flera dimensioner av skavande känslor att guidas av. Under mitt etnografiska arbete kliver jag medvetet in i rum med uppdraget att undersöka hur andrafiering görs. Jag invaderar en social miljö och intar positionen som främlingen, utomjordingen (Adjepong 2019). Jag försätter mig själv i en skavande position. Att bli varse mitt eget känsloreglerande arbete har blivit en nyckel för att förstå och utforska de känslomässiga miljöer där jag gör etnografiskt arbete.

Affektiva atmosfärer och känsloreglering

Affektiva atmosfärer handlar om känslors kollektiva och rumsliga natur. De omsluter människor, saker, platser och färgas genom närvaron av samtliga komponenter (Anderson 2014: 145). Atmosfärer är varken objekt eller subjekt, de skapas i mötet mellan objekt och förnimmande subjekt (Böhme 2017: 30–31). De uppstår ur olika subjekts orienteringar samtidigt som de har en orienterande kraft. Med begreppet effektiva atmosfärer vill jag lyfta fram kollektiva och rumsliga aspekter av hur särskilda känslor konstitueras som passande i vissa situationer och andra inte. Trots atmosfärernas kollektiva karaktär är de inte neutrala, olika kroppar upplever dem utifrån olika positioner och har varierande möjlighet att sammansmälta med dem (Ahmed 2010). Ahmed illustrerar hur figurer såsom 'den feministiska glädjedödaren' (*the feminist killjoy*) eller 'den arga svarta kvinnan' (*the angry black woman*) ofta positioneras utanför rådande effektiva atmosfärer och därav döms ut som effektiva utomjordingar (*affect aliens*) (Guschke med flera 2022: 17). Att hamna utanför eller på sniskan med en dominerande atmosfär medför emotionellt arbete. Det innefattar känsloreglering – det vill säga att framkalla, forma, såväl som att undertrycka känslor (Hochschild 1979: 561). Genom att diskutera mitt eget känsloreglerande arbete får jag syn på olika effektiva atmosfärer och kan uppmärksamma hur jag blir 'del-av-datan' (Gherardi 2019). Härnäst vänder jag mig till några självetnografiska exempel av min egen känsloreglering. Jag vill visa vad som händer när

atmosfären är medryckande, när den skaver och när den splittrar det sociala rummet. Jag börjar med en illustration av hur jag rycks med i den känslomässiga stämningen:

Deltagarna för dagens workshop sitter parvis, ombedda att tyda samtliga begrepp inom hbtqi-akronymen. En person med rektangulära glasögonbågar och rynkad panna hukar sig över ett anteckningsblock:

"Homo, bi, trans... Men vad står 'Q' & 'I' för?" säger deltagaren och kastar en snabb blick åt sidan när han noterar mitt knattrande mot tangenterna. Hans mun formar ett snett leende.

"Nu skriver Lo att kunskapen hos vården är lite si och så" samtalspartnern i hästsvans flinar till och fyller i:

"Ja, han sitter säkert och hoppar med svaren" jag möter leendena med mitt, skakar på huvudet för att signalera att ingen dumförklaras. Men jag registrerar deras antagande om min kunnighet i området. Jag har tidigare tänkt att mina färgglada naglar målar på mig skevhet. Men det behöver såklart inte härröra från nagellacket. Omständigheterna snarare än mitt yttre skvallrar om min sammansvärjning med hbtqi-ämnet. Stämningen är uppsluppen idag, runt omkring verkar samtliga duos ha fullt sjå med att dechiffrera bokstavskombinationen.

"Men om vi går till T:et. Vad är skillnaden mellan transperson och transvestit?" frågar den glasögonprydda deltagaren.

"Bara uttrycket. Som utbildaren sa. Könsuttrycket" svarar deltagaren i hästsvans. Jag ser ett ljus tändas bakom de rektangulära glasögonen. Exalterat utbrister han:

"Babben Larsson!". Jag fnyser ut en skrattfrustning – inser mitt misstag och försöker förvränga skrocket till en illa fördold host-attack. Harklar. Skannar av. Deltagarna verkar inte tagit notis.

"Du menar Babsan?" rättar hästsvansen. Glasögonen nickar.

"Men går Babsan runt och säger: 'hej, jag är transvestit?'" jag hör en uppriktigt undran bakom deltagarens ord. Stugar undan ytterligare ett småleende som kittlar nära inpå.

Skrattet, som nätt och jämnt blir kväst, bubblar upp i mig från ingenstans. Det är svårt att beskriva exakt vad jag uppfattar som komiskt i situationen. Det är något med samtalsämnet, allvarsamheten, det glädjefyllda utropet, deltagarens osvikliga säkerhet och nämmandet av komikern Babben Larsson. Möjligen har jag insupit den muntra atmosfären till den grad att situationen transformerats till ett samtal vänner sinsemellan – där det står fritt att skratta åt felsägningar och tokigheter. Exemplet visar på sammansmältningen mellan mig och deltagarna trots min tilltänkta roll som åhörare och observatör. Deltagarna noterar och kommenterar min närvaro och jag dras in i samtalet och påverkas av den lättsamma stämningen till den grad att jag behöver lägga band på känslorna. Skrattet omvandlas från glädje till självmedveten skuldkänsla, en moralistisk blick som uppmärksammar mina snedsteg. Jag som forskare ska inte skratta åt deltagarna jag observerar. Skuldkänslan är däremot inte djupgående förankrad i mig utan passerar flyktigt. Känsloreglering kan ta många olika uttryck. I scenen ovan håller jag tillbaka skrattet, trots att det passar inom den uppslupna stämningen, eftersom det humoristiska ligger i deltagarnas tillkortakommanden kring det diskuterade ämnet (ett ämne jag tycker mig veta mer om). Detta självvetnografiska exempel visar hur lättsamma situationer kan vara svårhanterliga – hur även tilldragande, gladlynta atmosfärer innefattar känsloreglering. Det visar också hur deltagarnas undran inför mig är mer komplex än vad jag förutsett. Deltagarna är måna att föra in mig i deras konversation, vilket visar hur jag blir 'del-av-datan' trots min begränsade delaktighet som enbart åhörare. Jag bjuds in i stämningen, vävs in i jargongen, vilket ruckar på uppdelningen mellan observatör och deltagare.

Skavande känslor

Hittills har mina exempel kretsat kring självmedvetenhet kopplat till att jag som skev forskare intar rollen som observatör. Men känslomässigt skav uppstår inte bara i mig utan också deltagare sinsemellan. Det är till sådant skav jag vänder mig i mina två nästa självvetnografiska exempel. Jag menar att genom att fokusera känslomässigt stegrade situationer går det att identifiera centrala brännpunkter i förhållande till fenomenet som studeras. När det börjar skava mellan deltagare påverkas atmosfären i hela rummet. Detta händer en utbildningsdag när en deltagare föreslår att det svenska språket borde ersätta 'han' och 'hon' med endast 'hen':

"Jag förstår inte det där. Jag är en kvinna, inte en man. jag är inte 'hen'." Utbrister en kvinna som svar på förslaget.

”Jag skulle bli kränkt om nån säger ’hen’ till mig!” tillägger hon. Oro bryter ut i lokalen, det tisslas och tasslas samtidigt som föreläsaren försöker få kontroll över situationen. Upprördheten märks av genom att ljudvolymen ökar i takt med att olika läger tar form i diskussionen. Mina naglar attackerar tangenterna snabbt och effektivt när jag antecknar. Jag upplever det som att oenigheterna gör att mina sinnen skärps, jag försöker få med varenda detalj. Kvinnan fortsätter argumentera: ”Man kan vara stolt över att man är den man är. Jag gillar att vara kvinnlig. När ’vågen’ kom så skulle man säga ’hen’ till alla. Får man inte säga mamma eller att känna sig som kvinna och vara stolt över det?”

Samtidigt som diskussionen pågår försöker vissa deltagare lugna ner situationen. Utbildaren understryker hur ”ingen försöker radera ut [kategorierna] man och kvinna” och en annan deltagare betonar att ”’hen’ bara är ett ord”. När en ytterligare deltagare frågar huruvida det finns andra språk som endast använder könsneutrala pronomen bedarrar konflikten och samtalet glider in på finskans grammatik.

Ilskan och oron i rummet får mig att uppleva scenen starkare. Det uppskruvade tonläget signalerar att en central nerv har träffats – att här finns något intresseväckande. Atmosfären är både förenande och splittrande. Deltagarna samlas i upprördheten, men oenigheterna driver dem ifrån varandra. Skavet uppkommer av att det saknas en gemensam bild av ordet ’hen’. Dess betydelse, användning och känslomässiga betingning står i total motsättning deltagarna emellan. I kvinnans argument klibbas ’hen’ fast vid en skräckinjagande känsla där ordet utmålas som verktyg för att utradera hennes identitet (stoltheten över att ”vara den man är”, kvinnlighet och moderskap). Begreppet ’hen’ har uppfattats som hotfullt sedan dess intåg i det svenska språket (Wojahn 2015). Scenen visar hur ordet fortfarande möter motstånd trots dess idag mer etablerade ställning (Gustafsson Sendén med flera 2015). Kvinnans verklighetsbeskrivning går också på tvärs med mina erfarenheter av en värld som gör allt för att segmentera det cisnormativa bygget. Jag känner hur ilskan börjar sjuda när min världsbild blir ifrågasatt. Ilskan förstärks genom att hennes påståenden, ’hen’-som-hot-retoriken, går väl ihop med den transfobiska antigenusrörelsens sätt att argumentera (Butler 2024).

Exemplet belyser den känslomässiga laddningen som omgärdar samtidens diskussioner om kön. Individer investerar känslor i samhälleliga strukturer (Ahmed 2014: 145). I denna scen blir kvinnans upprördhet ett uttryck för hennes känslomässiga investering i det binära könssystemet. Upprördheten ser jag som ett uttryck för desorientering. Kvinnans ordnade värld hamnar i gungning och ilskan blir ett sätt att försöka mota tillbaka den desorienterande rörelse

som hotar hennes världsbild. Ilskan och skavet påverkar i sin tur den affektiva atmosfären så pass att utbildningstillfällets ordnade lugn bryts. Jag läser viljan från utbildaren och de andra deltagarna att stoppa den ilska stämningen som en längtan efter att återskapa harmoni. Skavande känslor i omlopp är ansträngande att vistas i. Ilskan avvärjs på två sätt – blidkande av kvinnans rädsla och byte av samtalsämne. Kvinnans rädsla bemöts genom att spela ner den progressiva potentialen i begreppet (”’hen’ är bara ett ord”). Detta går i linje med hur mångfaldsarbete (såsom hbtqi-certifieringar) ofta bedrivs – förhandlande och anpassligt för att uppfattas som mindre hotfullt (Wickert och de Bakker 2018). När parterna ändock inte kan mötas blir enda möjligheten att hantera den affektiva atmosfären att lämna diskussionen därhän genom byte av samtalsämne.

Både uppkomsten av atmosfären (triggerordet ’hen’) och dess eftersträlvade upplösning (känsloreglering och strategisk förhandling) blottlägger hur diskussioner om kön genomsyras av starka känslor. Dessa känsloutbyten och stridigheter visar vad som händer när etablerade ordningar möter motstånd. I nästa utbildningspass uppstår stridigheter igen men på ett mindre explosionsartat sätt:

Jag har placerat mig intill en grupp deltagare som har en lista citat framför sig. Instruktionen är att deltagarna ska göra snälltolkningar av fraserna för att sedan diskutera hur de potentiellt kan ”landa fel”:

”Jag hade kunnat säga ’vad kul med två pappor’” förkunnar en kvinna med stort mörkblont hår. Hon möts av oförstående höjda ögonbryn.

”Hur då?” Frågar en i gruppen.

”Om jag sagt ’[vad kul med två pappor]’ skulle jag mena: ’Vad spännande’. Att säga det negativt hade varit: ’två pappor, hur kan det vara så?’ Denna fras är mer ’berätta mer’. Jag hade kunnat säga så.” Resterande skakar missnöjt på huvudena.

”Men du hade väl inte...?” Börjar en av de andra men avbryts av en tredje:

”Du hade inte sagt: ’vad roligt att separera – att det blir två hem.’” En smärre volymhöjning. Luften vibrerar.

”Hur kan det här landa fel? Det är väl bara att man visar intresse?” Försöker den mörkblonda kvinnan men hon får noll gehör. Hennes visade intresse för två pappor döms ut som exotifiering av resterande deltagare.

Utbildarna har för gruppuppgiften utformat uppgiften på ett sätt som ska möjliggöra nyansering, deltagarna ska både tolka citaten ”snällt” och hur de kan ”landa fel”. Ändock tycker jag att gruppen går i fällan då majoriteten vägrar snälltolka frasen ”vad kul med två pappor”, vilket leder till att de skammar den mörkblonda kvinnan som inte förstår problematiken i uttrycket. I deras diskussion om frasen känner jag igen mina erfarenheter av att synliggöras via mina naglar. En tummen-upp-kommentar som understryker ett normbrott, med skillnaden att målade naglar handlar om utsmyckning. För mig blir det jobbigt att bevittna en grupp på flera personer som vänder sig mot en enskild som är i tydligt underläge. Skavet mellan deltagarna får det att skava i mig. Jag förstår majoritetens perspektiv samtidigt som jag känner för den mörkblonda kvinnan som blir ensam utpekad. Utifrån snäll-tolkningsprincipen tolkar kvinnan frasen ”vad kul med två pappor” som ett uttryck för genuin nyfikenhet angående familjekonstellationer utanför heteronormen. Gruppen ser däremot formuleringen enbart som en riskfaktor för minoritetsstress eller mikroaggression (Lundberg med flera 2022). Båda sidor uttrycker vad de anser rätt/fel istället för att reflektera kring frasens multipla betydelser.

Det är när atmosfären blir spänd som underliggande normer framträder särskilt tydligt. Skavet signalerar vilka känslor och svar som blir legitima att känna och om du går utanför blir du straffad/motarbetad. Exemplet ovan illustrerar en sådan affektiv kontrollmekanism som i detta fall leder till skamning. Skavet synliggör också hur mångfaldsarbete, såsom hbtqi-certifieringar, ofta framställs som lättbegripligt och ofarligt, med löften om enkla svar på komplexa frågor som alla ska kunna acceptera – vilket i praktiken möter motstånd eftersom människor har skiftande förståelse för och uppfattningar om dessa frågor (Ahmed 2012; Odland 2025). Motståndare till mångfaldsarbete anklagar praktiken för sina skammande tekniker vilka de menar leder till åsiktskorridorer och ser som ett hot mot yttrandefriheten (Ng med flera 2025). I dagens klimat, när mångfaldsinitiativ aktivt nedmonteras (Ng med flera 2025), är det viktigt att identifiera hur/vilka känslor som klibbas fast vid ämnet. Jag kan se hur skam riskerar att rikta individer bort från mångfaldsprojektet men också hur den kan fylla en funktion – det svåra är att avgöra när en tillrättavisning är motiverad och när en snälltolkning är mer fruktbar.

Min kropp fungerar som en temperaturmätare i båda dessa exempel på skavande känslor. I första scenen dras jag med i ilskan, i den andra känner jag spontant för att luckra upp den ilskna tonen. Dessa reflexmässiga reaktioner bidrar till självmedvetenhet om mina känslomässiga anknytningar till det som diskuteras. För båda situationerna växer det fram en längtan och rörelse bort från osämjan både i mig och i min omgivning. Jag härrör detta från oviljan och

obehaget att vistas i disharmoniska atmosfärer vilket också tar formen av en känslomässig strategi – vanligt förekommande inom mångfaldsarbete. Genom att lyssna till min kropp framträder atmosfärernas påverkan tydligare. Jag tycker mig se hur rörelser mellan behag och obehag, orientering och desorientering formar förutsättningarna för diskussionerna. Skav förekommer när någon/några gör avsteg från gemensamma känsloregler. Sådana ögonblick av friktion ger inblick i hur känsloregler både upprätthålls och förhandlas i stunden.

Känslomässiga tidsmaskiner

Genom att använda kroppen som affektivt instrument framträder också sårbarheter. Sårbarheter som ligger djupt rotade. Carolyn Ellis (1999) skriver om 'känslomässig hågkomst' (*emotional recalling*) – att återvända till empiriska scener kroppsligt och emotionellt för att hitta och lyfta detaljer (: 675). Jag märker hur scener som etsat sig fast ofta har ett accentuerat känslomässigt skav, antingen i den allmänna atmosfären eller i mig. Låt mig återvända till gruppdiskussionen om fraser "som kan landa fel":

Efter att ha varit tyst någon minut bryter den mörkblonda kvinnan in med en anekdot från helgen.

"Vi hade middag i lördags. Darin uppträdde på TV." Lyssnarskaran möter yttrandet med viss skepticism. Själv blir jag spänd och förväntansfull på vad som komma skall. Kvinnan fortsätter:

"Då säger min kompis: 'Du har sån försmak för bögar som är artister'." Mitt effektiva nedskrivande stannar upp eftersom jag märker att mina öron plötsligt står i brand. Vadan denna genans? Hettan sprider sig till kinderna. Jag tar skydd bakom skärmen, avleder förlägenheten genom att anteckna i kapp.

"Men jag gillar ju inte Darin för att han är bög – det spelar ingen roll." Fortsätter den mörkblonda med sin historia. Men jag är distraherad av min förlägenhet. Samtalet har förflyttat mig långt därifrån. "Darin" och "han är bög". River upp, rotar runt i mig. Jag tas tillbaka till när jag var tretton år och svenska Idol sänds för första gången. "Han är bög" dryftas på skolgården, klibbar fast vid mig – trots mitt aktiva motstånd. I observationsrummet kikar jag försynt ovanför datorskärmen, har någon märkt av mina röda öron?

"Det blev en sån här situation." Fortsätter den mörkblonda. "Jag tror jag reagerade starkt. Jag ville picka på [min kompis]."

Det finns en rörelse, en skiftning i exemplet ovan. Jag går från att nitiskt och förväntansfullt fokusera oenigheterna deltagarna emellan till att fastna i en självmedvetenhet. Samtalet om popartisten Darin Zanyar frammanar en svallvåg av minnen vilket gör att observationstillfället sammansmälter med mitt förflutna. Jag erinrar händelser, skeenden, scener fastklibbade med känslor av skevhet. Sensationen är så stark att jag där och då rodnar och för ett ögonblick transporteras bakåt i tiden. Jag är tillbaka i en tid då spekulationerna om Darins sexualitet betydde att klasskompisarna även spekulerade om mig. Jag transformeras till en tjuvlyssnande tonåring, en garderobsbög som försöker duka för omgivningens undran. Minnet upprepas i observationsrummet, en liknande situation där jag återigen känner att jag vill undvika en yttre blick. Men istället för att låta det bero – låta omgivningen undra – skriver jag om det. På så sätt har skavande känslor förmågan att rubba empiriproduktionens tidsliga och rumsliga ramar (Holman Jones och Adams 2010). Observationerna fungerar för mig som känslomässiga tidsmaskiner. Självvetnografi plockar upp självmedvetenhet och med det känslomässigt utmanande självvrannsakan. Den processen kan vara smärtsam, ibland rent av självskadande (se Catham-Carpenters studie om anorexi från 2010). Utbildningstillfällena innefattar för mig smärtpunkter, skamkänslor och sår som jag bär med mig från dåtiden. I backspegeln ser jag hur dessa tillfällen vidrör förståelsen av min skeva orientering i världen. Via observationerna kliar jag på ett retat eksemområde och river upp sår jag vanligtvis undviker.

Elsebeth Probyn skriver om skammens tendens att stanna kvar, och hur den påminner om skamfyllda skeenden långt efteråt. Likt rädsla är skam djupt befäst i våra kroppar, som somatiska spår av dåtiden, redo att blomma upp när vi minst anar (Probyn 2005: 46f). Detta går djupare än vardagligheter som klädval eller uppmärksammade naglar. Skammen är identitetskonstituerande, den skärper känslan av vem man är (Sedgwick 2003: 36f). Den särskiljer sig från enklare genans, vilket jag också känner under utbildningstillfällena exempelvis när PowerPointen visar en tecknad masturberande tant eller när föreläsaren yppar ordet "knulla". Genanta ämnen, vilka ofta sopas undan i offentliga rum, må framkalla en stel stämning men de klöser inte in på bara köttet eller återuppväcker ett undangömt förflutet så som djupgående skam. Känslorna i mitt senaste självvetnografiska exempel böjer tiden och exponerar en erfarenhet av att 'bli pratad om'. Upplevelser av skam som har klibbat fast och stannat kvar i min kropp. Sådana starka känsloreaktioner är viktiga att bejaka eftersom de berättar om djupt rotade sårbarheter som fundamentalt påverkar hur skevhet skapas och känns.

Fältets tidsliga och rumsliga ramar slås inte sönder enbart genom egenupplevda minnen. Sorgekänslor drabbar mig såväl som andra deltagare när den såriga queerhistorien förs på tal under utbildningen. Utbildarna tar upp historier om tvångssterilisering, elchocksbehandlingar, sjukdomsförklaring och nazisternas arbetsläger. Avgrunder som skymtar förbi på ett par slides. Allvarsamma ansikten runtom konfirmerar mörkret. Bränningar av skam och sorg – tidsupplösande tsunamis. Tårfyllda trådar som spränger tidsliga barriärer och flätar samman mig med en dåtid som aldrig var min. Heather Love (2007) proklamerar:

[T]he discomfort that contemporary queer subjects continue to feel in response to the most harrowing representations from the past attests to their continuing relevance. The experience of queer historical subjects is not at a safe distance from contemporary experience; rather, their social marginality and abjection mirror our own. The relation to the queer past is suffused not only feelings of regret, despair and loss but also the shame of identification. (32)

Det skeva arvet väcker sorg. Även om jag lyckas blinka bort det blanka från mina ögon drar självvetnografin tillbaka mig till det obekväma. Sådana känslor kan upplevas självutlämnande vilket öppnar för frågor angående etik – inte bara gentemot de vi studerar utan även oss själva. En av självvetnografins etiska utmaningar är att forskarens erfarenheter även tillhör andra personer (Sevelin 2021). Känslor verkar och skapas kollektivt och rumsligt (Ahmed 2014) – således är mina känslor inte enbart mina, de är en del av större känslostrukturer som manifesterar kroppars sammanlänkning med normer och idéer. Det är genom att skriva ut känslorna, även de jobbiga, ledsamma eller pinsamma, som vi kan förstå hur de ordnar den sociala verkligheten.

Avslutande reflektioner

Min forskningsprocess har varit känslomässigt utmanande. Att navigera som skev forskare i en cisheteronormativ miljö har för mig innefattat skamfyllda och sorgesamma stunder. Etnografer är vana vid att överväga skyddet av andra men sällan hur vi skyddar oss själva (Allen-Collinson 2013: 5). När forskaren kliver in som forskningsperson behöver vi tänka ett extra varv kring etik. Detta gäller både när vi rör oss i empirin, under skrivandet samt hur vi presenterar och representerar oss själva (Tamas 2009). Innan en tar till självutlämnande tekniker är det bra att överväga riskerna för ens eget välbefinnande och hur den akademiska omgivningen är beskaffad. Akademin saknar ofta resurser och/eller kunskap för marginaliserade forskares situation – vilket kan göra det svårt att få stöd eller förståelse (Pearce 2020). Skeva forskare är utsatta, särskilt om de

jobbar självvetnografiskt, eftersom arbetet görs utanför traditionell akademisk legitimitet och trygghet (Harju 2023). Att fundera över självutlämnande innebär därför att navigera metodologiska, strukturella och etiska dimensioner samtidigt.

Jag har i denna text diskuterat skavande känslor utifrån självmedvetna ögonblick, när mitt könsuttryck uppmärksammas, när jag reflexmässigt reagerar på sätt jag tycker är olämpliga utifrån min roll i rummet eller när skamfyllda minnen gör sig påminda. Med avstamp i en 'undran' om mig och min skevhet försöker jag visa på självvetnografins skeva och känslomässiga potential. Det vill säga, hur känslor kan orientera empiriproduktionen och inspirera till kreativa uppslag. Min förhoppning är att detta grepp även har engagerat läsaren. Som en avslutande reflektion vill jag även lyfta att det finns många fallgropar och svårigheter med att "använda" känslor när en arbetar etnografiskt. Hela den mänskliga erfarenheten är uppbyggd på känslor. Sättet jag har jobbat metodologiskt innefattar inte mer känslor än något annat etnografiskt arbete. Däremot innebär ett självvetnografiskt angreppssätt att jag anstränger mig för att explicit lyfta känslor som metodologiskt och analytiskt verktyg. Jag har försökt motverka den kulturella uppdelningen mellan kropp/knopp men det är svårt att skriva om känslor utan att på något sätt förenkla dess innebörd. Ett ytterligare problem är hur sociologisk introspektion tenderar att paketera känslomässiga upplevelser till okomplicerade och meningsbärande händelser (Tamas 2009). Känslor har inget facit däremot är de knutna till vår upplevelse och förståelse av världen. Jag har med texten försökt visa hur forskningsprocessen drivs känslomässigt och att detta kan behandlas mer eller mindre aktivt (i den mån vi tror oss förstå våra egna och andras känslor). Min förhoppning är att ett sådant arbetssätt innebär mer levande och dynamiska analyser – en inbjudan till ett mer kroppsligt och affektivt engagerat sätt att förstå världen.

Författarens tack

Tack till alla som varit inblandade och samskapat denna text med mig. Särskilt tack till Toby Odland för dina brandtal, inspirerande skrivspråk och uppmuntran till detta bidrag. Jag vill även tacka Susanna Alakoski och samtliga kursdeltagarna på doktorandkursen "Skrivande och litterär gestaltning" vid Linköping universitet samt mina kollegor Ebba Heselius och Katja Norinder – vars ris och ros bistått textens framväxt.

Referenser

- Adjepong, Anima (2019) Invading ethnography: a queer of color reflexive practice. *Ethnography* 20(1): 27–46. <https://doi.org/10.1177/1466138117741502>
- Ahmed, Sara (2010) *The promise of happiness*. London: Duke University Press.
- Ahmed, Sara (2012) *On being included: racism and diversity in institutional life*. Durham, N.C.: Duke University Press.
- Ahmed, Sara (2014) *The cultural politics of emotion* (2:a upplagan). Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Allen-Collinson, Jacquelyn (2013) Autoethnography as the engagement of self/other, self/culture, self/politics, selves/futures. Holman Jones, Stacy, Adams, Tony E. och Carolyn Ellis (red) *Handbook of autoethnography*. California: Left Coast Press.
- Alonso Bejarano, Carolina, López Juárez, Lucia, Mijangos García, Mirian A. och Goldstein, Daniel M. (2019) *Decolonizing ethnography: undocumented immigrants and new directions in social science*. New York: Duke University Press. <https://doi-org.ezp.sub.su.se/10.1515/9781478004547>
- Alvesson, Mats och Sköldbberg, Kaj (2008) *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod* (2:a upplagan). Lund: Studentlitteratur.
- Anderson, Ben (2014) *Encountering affect: capacities, apparatuses, conditions*. Farnham: Ashgate.
- Behar, Ruth (1990) Rage and redemption: reading the life story of a Mexican marketing woman. *Feminist Studies* 16(2): 223–258.
- Brewis, Joanna (2005) Signing my life way? Researching sex and organization. *Organization* 12(4): 493–510.
- Brännström Öhman, Anneli, Jönsson, Maria och Svensson, Ingeborg (red) (2011) *Att känna sig fram: känslor i humanistisk genusforskning*. Umeå: h:ström - Text & kultur.
- Butler, Judith (2024) *Vem är rädd för genus?* Stockholm: Fri tanke.
- Bylund, Christine, Liliequist, Evelina och Silow Kallenberg, Kim (2021) Autoetnografisk etnologi – en inledning. *Kulturella Perspektiv* 30: 1–6.
- Böhme, Gernot (2017) *The aesthetics of atmospheres*. Abingdon: Routledge.
- Chatham-Carpenter, April (2010) “Do thyself no harm”: protecting ourselves as autoethnographers. *Journal of Research Practice* 6(1): Article M1.
- Czarniawska, Barbara (2014) *Social science research: from field to desk*. Los Angeles: SAGE Publications.
- Ellis, Carolyn (1999) Heartful autoethnography. *Qualitative Health Research* 9(5): 669–683.
- Ericsson, Daniel och Kostera, Monika (2020) Alterethnography: reading and writing otherness in organizations. *Gender, Work & Organization* 27(6): 1402–1417.
- Gallagher, Charles A. (2000) White like me? Methods, meaning, and manipulation in the field of white studies. Winddance Twine, France och Warren, Jonathan W. (red) *Racing research, researching race. Methodological dilemmas in critical race studies*. New York: New York University Press.
- Gherardi, Silvia (2019) Theorizing affective ethnography for organization studies. *Organization* 26(6): 741–760.
- Guschke, Bontu Lucie, Christensen, Jannick Friis and Burø, Thomas (2022) Sara Ahmed: a return to emotions. Hunter, Carolyn och Kivinen, Nina (red) *Affect in organization and management* New York: Routledge.

Gustafsson Sendén, Marie, Bäck, Emma A. och Lindqvist, Anna (2015) Introducing a gender-neutral pronoun in a natural gender language: The influence of time on attitudes and behavior. *Frontiers in Psychology* 6. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2015.00893>

Harju, Otso (2023) Vulnerability as best practice? 'Minority' autoethnography in hostile worlds. *Tiede & Edistys* 48(1): 28–41. <https://doi.org/10.51809/te.126090>

Hochschild, Arlie Russell (1979) Emotion work, feeling rules, and social structure. *American Journal of Sociology* 85(3): 551–575.

Holman Jones, Stacy och Adams, Tony E. (2010) Autoethnography is a queer method. Browne, Kath och Nash, Catherine J. (red) *Queer methods and methodologies: intersecting queer theories and social science research*. London: Routledge.

Jakobsson, Hilda (2020) Skev. Björklund Jenny och Dahl, Ulrika (red) Queer concepts for the 2020s. *lambda nordica* 25(1): 150–154.

Katila, Saija, Kuismin, Ari och Valtonen Anu (2020) Becoming upbeat: learning the affecto-rhythmic order of organizational practices. *human relations* 73(9): 1308–1330.

Käll Folkmarson, Lisa och Törnqvist, Maria (2022) Att skriva kroppen: ett samtal om feministisk fenomenologi, situerad kunskap och citering som motståndspraktik. *Tidskrift för genusvetenskap* 43(1): 124–139.

Love, Heather (2007) *Feeling backward: loss and the politics of queer history*. Cambridge: Harvard University Press.

Lundberg, Tove, Wurm, Maria och Malmquist, Anna (2022) Att göra livet (över)levbart Transpersoners ontiska, relationella och reflekterande arbete för att skapa minoritetsro och hantera utsatthet i vardagen. *Tidskrift för genusvetenskap* 43(1): 7–26.

Lundström, Catrin (2010) White ethnography: (Un)comfortable conveniences and shared privileges in field-work with swedish migrant women. *NORA: Nordic journal of women's studies* 18(2): 70–87.

Lönn, Maria (2022) "Känn på det här". Om sinnlighet som en skev och dekolonial metod. Jakobsson, Hilda och Österholm, Maria Margareta (red) SKEV. *lambda nordica* 26(4-1): 150–175.

McDonald, James (2013) Coming out in the field: a queer reflexive account of shifting researcher identity. *Management Learning* 44(2): 127–143.

McDonald, James (2016) Expanding queer reflexivity: the closet as a guiding metaphor for reflexive practice. *Management Learning* 47(4): 391–406.

Ng, Eddy, Fitzsimmons, Terrance, Kulkarni, Mukta, Ozturk, Mustafa Bilgehan, April, Kurt, Banerjee, Rupa och Muhr, Sara Louise (2025) The anti-DEI agenda: navigating the impact of Trump's second term on diversity, equity and inclusion. *Equality, Diversity and Inclusion: An International Journal* 44(2): 137–150.

Nordmarken, Sonny (2014) Becoming ever more monstrous: feeling transgender in-betweenness. *Qualitative Inquiry* 20(1): 37–50.

Odland, Toby (2025) *Re-framing in Friction: On Trans-inclusive Enactment of Gender Equality Aims*. Avhandling. Linköping: Linköpings universitet. Institutionen för tematiska studier (TEMA).

Pearce, Ruth (2020) A methodology for the marginalised: surviving oppression and traumatic fieldwork in the neoliberal academy. *Sociology* 54(4): 806–824.

Probyn, Elspeth (2005) *Blush: faces of shame*. Minnesota: University of Minnesota Press.

Rooke, Alison (2010) Queer in the field: on emotions, temporality and performativity

in ethnography. Browne, Kath and Nash, Catherine J. (red) *Queer methods and methodologies: intersecting queer theories and social science research*. London: Routledge.

Sedgwick, Eve Kosofsky (2003) *Touching feeling: affect, pedagogy, performativity*. Durham/ London: Duke University Press.

Sevelin, Ellika (2021) Bara de inte upptäcker att du är pervers: att förhandla stigmatiserad identitet och professionalism inom akademien. *Tidskrift för genusvetenskap* 42(2-3): 111-130.

Skeggs, Beverley (1994) Situating the production of feminist ethnography. Maynard, Mary och Purvis, June (red) *Researching women's lives from a feminist perspective*. London: Routledge.

Stodulka, Thomas, Dinkelaker, Samia och Thajib, Ferdiansyah (red) (2019) *Affective dimensions of fieldwork and ethnography*. Cham: Springer International Publishing.

Sundén, Jenny (2010) Inte en babe: affekt, känsla och sexualitet i World of Warcraft. *Tidskrift för genusvetenskap* 31(4): 23-43.

Thajib, Ferdiansyah (2022) Following the heart: ethics of doing affective ethnography in vulnerable research settings. *International Quarterly for Asian Studies* 53(4): 533-551.

Thanem, Torkild och Knights, David (2019) *Embodied research methods*. Los Angeles: SAGE.

Wetherell, Margaret (2012) *Affect and emotion: a new social science understanding*. London: SAGE.

Wickert, Christopher och De Bakker, Frank G. (2018) Pitching for social change: toward a relational approach to selling and buying social issues. *Academy of Management Discoveries* 4(1): 50-73.

Wojahn, Daniel (2015) *Språkaktivism: diskussioner om feministiska språkförändringar i Sverige från 1960-talet till 2015*. Avhandling. Uppsala: Språkvetenskapliga fakulteten, Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet.

Nyckelord

Autoetnografi, självetnografi, queer metodologi, skev, emotionellt arbete, affektiva atmosfärer, känslor

Lo Jilkén

Företagsekonomiska institutionen

Stockholms universitet

E-post: lo.jilken@sbs.su.se